

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні Вченої ради
НПУ імені М.П. Драгоманова
«27» листопада 2022 р.
Протокол № 5

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

**ПЕДАГОГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНИМИ
ІНСТИТУЦІЯМИ**

освітньо-професійної програми
Дошкільна освіта

другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом ПП 06

Київ 2022

Розробник програми:

Довбня Софія Олегівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензенти:

Цветкова Ганна Георгіївна, професор, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Половіна Олена Анатоліївна, доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
дошкільної освіти факультету педагогічної освіти Київського
університету імені Бориса Грінченка

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної
ради НПУ імені М.П. Драгоманова «22» листопада 2022 року, протокол № 4

Голова НМР

проф. Вернидуб Р.М.

I. Пояснювальна записка

Програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців ступеня магістра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» є особливості та закономірності управління просвітницько-педагогічною діяльністю в сучасному соціумі.

Міждисциплінарні зв'язки: програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» ґрунтується на класичних та сучасних наукових дослідженнях у галузі філософії, загальної та дошкільної педагогіки, вікової та педагогічної психології, є складовою частиною циклу професійної та практичної підготовки варіативного блоку дисциплін.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» є забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до управлінської діяльності в системі дошкільної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» є:

- формування в майбутніх фахівців усвідомлення ролі та значущості гуманістичного підходу до процесу управління в галузі дошкільної освіти;
- ознайомлення з базовим понятійним апаратом, необхідним для вивчення теоретичних основ педагогічною взаємодією з різними соціальними групами;
- формування професійно-значущих якостей особистості керівників та їх управлінського мислення;
- розвиток здібностей використовувати отримані знання і уміння в практиці управління дошкільною освітою;
- визначення основних типів і видів соціальних груп та їх функцій;
- формування професійно-значущих якостей особистості керівників та їх управлінського мислення;
- розвиток здібностей використовувати отримані знання і уміння в практиці управління дошкільною освітою.

Основні результати навчання і компетентності, згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
1.	ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.	Інтегральна. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти. КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
2.	ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.	КС-10. Здатність аналізувати соціально-економічний стан району (міста), вивчати запити громадськості щодо послуг дошкільної освіти.
3.	ПРН 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.	КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.
4.	ПРН 10. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.	КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90** годин **3** кредити.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	лаб	с. р		л	п	сем	інд	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогічного партнерства з різними соціальними інституціями												
Тема 1.1. Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями як наукова проблема.	14	2	-	2	-	10	12	2	-	-	-	10
Тема 1.2. Педагогічна готовність керівників (директорів) закладі дошкільної освіти до ефективного партнерства з різними соціальними інституціями.	14	2	-	2	-	10	10	-	-	-	-	10
Тема 1.3. Особливості педагогічного партнерства з різними соціальними інституціями.	14	2	-	2	-	10	20	-	-	2	-	18
Разом за змістовим модулем 1	42	6	-	6	-	30	42	2	-	2	-	38
Змістовий модуль 2. Система підходів до педагогічної партнерської взаємодії з різними соціальними інституціями в сучасних умовах розвитку освіти												
Тема 2.1. Педагогічна партнерська взаємодія з батьками вихованців: управління співробітництвом.	14	2	-	2	-	10	18	2	-	2	-	14
Тема 2.2. Забезпечення керівником педагогічної партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти і початкової школи.	16	2	-	2	-	12	14	-	-	-	-	14
Тема 2.3. Модель педагогічної партнерської взаємодії з різними соціальними інституціями.	18	2	-	4	-	12	16	2	-	2	-	12
Разом за змістовим модулем 2	48	6	-	8	-	34	48	4	-	4	-	40
Усього	90	12	-	14	-	64	90	6	-	6	-	78

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

Тема 1.1. Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями як наукова проблема.

Поняття «партнерство», «педагогічна взаємодія», «соціальні групи». Завдання управління. Мета, принципи, підходи, методи та зміст управлінської діяльності. Особливості педагогічної взаємодії працівників закладів дошкільної освіти з представниками різних соціальних інституцій. Зміст, структура та компоненти управління педагогічною взаємодією з різними соціальними інституціями.

Тема 1.2. Педагогічна готовність керівників (директорів) закладі дошкільної освіти до ефективного партнерства з різними соціальними інституціями.

Функціональний та особистісний підходи до визначення змісту та структури педагогічної готовності. Зміст і структура педагогічної готовності керівників освітніх організацій до управління як комплекс мотивів, знань умінь і навичок, особистісних якостей, які забезпечують успішну взаємодію керівників з представниками інших соціальних груп. Рівень сформованості педагогічної готовності керівників освітніх організацій до управління.

Тема 1.3. Особливості педагогічного партнерства з різними соціальними інституціями.

Місце соціальних груп в дошкільній освіті та суспільстві: українські традиції. Сучасні підходи співробітництва управлінців дошкільної освіти з працівниками соціальних служб, юристами, лікарями, журналістами, громадськими діячами, бізнесменами, спонсорами, пожежниками. Основні принципи педагогічного партнерства з різними соціальними інституціями: встановлення інтересів кожного партнера; спільне формування цілей і завдань діяльності; усвідомлення своєї ролі, статусу в суспільстві, оцінка своїх можливостей щодо вирішення проблем; вироблення чітких правил дій у процесі співробітництва; значущість педагогічного партнерства для кожної із сторін. Основні форми організації педагогічного партнерства: спільні заходи; колективно-творчі заходи; інформаційно-просвітницькі заходи; розробка і реалізація спільних проєктів, акцій тощо.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА ПІДХОДІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Тема 2.1. Педагогічна партнерська взаємодія з батьками вихованців: управління співробітництвом.

Особливості й перспективи розвитку сучасної сім'ї. Роль сім'ї у дошкільній освіті. Форми й методи роботи з батьками. Педагогічна освіта батьків. Залучення батьків до освітнього процесу ЗДО. Взаємодія з батьками. Педагогічна партнерська взаємодія з батьками в різних зарубіжних країнах.

Тема 2.2. Забезпечення керівником педагогічної партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти і початкової школи.

Цілісність між дошкільною та початковою освітою. Принципи побудови дошкільної та початкової освіти. ЗДО і школа: наступність як ключовий елемент взаємозв'язку. Наступність ЗДО і школи: як забезпечити спільність дій в організації освітнього процесу. Напрями і форми педагогічної та партнерської взаємодії ЗДО і початкової школи.

Тема 2.3. Модель педагогічної партнерської взаємодії з різними соціальними інституціями.

Модель педагогічної взаємодії з громадськими організаціями, з широкими верствами населення, про особливості педагогічної журналістики та її етапи: 1. Визначення цільових установок. Співпраця починається з вивчення документації закладу дошкільної освіти 2. Моделювання. Необхідна для того, щоб на її основі синхронізувати впливи і об'єднати зусилля ЗДО з проблеми. 3. Діяльність. цей етап передбачає впровадження моделі, добір ефективних форм і методів роботи з відповідальними. 4. Моніторинг та корекція педагогічної рефлексії та оцінки.

IV. Засоби діагностики успішності навчання.

Поточний контроль

Методи поточного контролю (для навчання offline та online з використанням платформ Moodle та Google Meet).

Традиційні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу.

Активні методи навчання: активне програмове навчання; мозковий штурм; аналіз конкретних ситуацій; ділова гра; проектування; моделювання; наукова дискусія, відкритий мікрофон, тестовий експрес-тести, виконання модульних контрольних робіт (МКР); навчання

Форми поточного контролю (для offline та online формату з використанням платформ Moodle – письмово та Google Meet – усно).

Семінари-конференції, колоквиум, семінар-обговорення наукових проблем, підготовка наукової доповіді (статті), анотації до неї та визначення ключових слів, семінар-презентація етапів магістерського дослідження, оформлення бібліографії тощо.

Підсумковий контроль

Методи підсумкового контролю: співбесіда, доповідь, підготовка та захист наукової доповіді або проекту з мультимедійною презентацією на тему магістерського дослідження.

Форма підсумкового контролю: залік, який передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання, зокрема шляхом самоосвіти, демонструвати набуті компетентності, формувати власне ставлення до певної проблеми стисло її формулювати (тези, повідомлення, доповідь) та презентувати аудиторії слухачів.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Залік – поточна успішність 100 балів

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу.

Законодавча платформа:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini> (дата звернення: 23.08.2022).
2. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВРУ), від 01.07.2014 №1556-VII (Редакція станом на 01.01.2018). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.#Text> (дата звернення: 09.08.2022).
3. Закон України «Про освіту»: нова редакція (Відомості Верховної Ради (ВРУ), 2017, №38-39, ст. 380). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3> (дата звернення: 09.08.2022).
4. Закон України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВРУ)2001,

- №49, ст. 259). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14paran50#n50> (дата звернення: 09.08.2022).
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВРУ)2016, №3, ст. 25). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 22.08.2022)
 6. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3> (дата звернення: 22.08.2022)
 7. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 22.08.2022)
 8. Конвенція про права дитини (20 листопада 1989 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 22.08.2022).
 9. Лист МОН України від 24.10.2017 №1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти». URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-10-26/8150/565.pdf> або https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/57798/ (дата звернення: 20.08.2022).
 10. Положення про Національний репозитарій академічних текстів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250156682> (дата звернення: 22.08.2022).

Основні джерела:

1. Бабіч Н. О. Управління дошкільним навчальним закладом у контексті інноваційного підходу [Електронний ресурс] / Н. О. Бабіч. – Режим доступу :<http://dnz.ucoz.net>
2. Ванжа С. М. Карти педагогічного аналізу й контролю освітнього процесу в ДНЗ / С. М. Ванжа, Т. В. Власова. – Х. : Вид-во «Ранок», 2015: 112.
3. Воронецька Т. Як підготувати виступ до засідання педагогічної ради // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2015: № 11: 37-41.
4. Діловодство у дошкільному навчальному закладі // Практика управління дошкільним закладом. 2012: № 6: 79 с.
5. Етикет під час заходів державного контролю у дошкільному навчальному закладі // Практика управління дошкільним закладом. 2014: № 6. 64-77.
6. Зайченко О. І. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах // Нова педагогічна думка: наук. журнал. / гол. ред. М. А. Віднічук. Рівне, 2010; № 1. 55-57.
7. Керівництво дошкільним навчальним закладом : Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу / Упор. : Н. Майор, Ю. Манилюк, М. Марусинець, О. Тимофеева. Тернопіль : Мандрівець, 2010; 168.
8. Контроль та аналіз діяльності дошкільного закладу. Керівникам і методистам / Г. Ю. Кравченко, Н. Ф. Кугуєнко. Х. : Вид-во «Ранок», 2015: 272.
9. Кривоніс М. Л. Моніторинг основних компетенцій дітей старшого дошкільного віку. Журнал та Стимульний матеріал / М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Х. : Вид-во «Ранок», 2015: 96 с.
10. Крутій І. Тайм-менеджмент в управлінні закладом освіти / І. Крутій, Т. Дмитренко // Дошкільне виховання. 2013: № 3. 16-19.
11. Литвинова С. Г. Хмарні технології в управлінні дошкільними навчальними закладами [Електронний ресурс] / Литвинова С. Г. Режим доступу : http://www.ruo-obolon.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=979:2013-06-12-18-453&catid=69:obolon-365&Itemid=91
12. Організація виставки – презентації досягнень дошкільної освіти // Практика управління дошкільним закладом. 2015: № 5. 40-45.
13. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного навчального закладу : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. К. : «Центр учбової літератури», 2013: 296 с.

14. Періодичність проведення планових перевірок // Практика управління дошкільним закладом. 2014: № 6. С. 34-51.
15. Пісоцька Л. С. Актуальні проблеми управління розвитком дошкільної освіти в Україні : [Моногр.] / Л. С. Пісоцька. Хмельницький : ХГПА, 2009:174 с.
16. Портфоліо як засіб підвищення якості освіти : методичний вісник / Упор. : Л. Скальська, О. Нижник, А. Дутчак, С. Клімковська. Івано-Франківськ : ОППО, 2009: Вип. 2.
17. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». затверджені Міністерством економіки України. Відповідні накази № 620-21 та № 755-21 Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=617126c6-1ffc-4636-9b4b3566b2ab285d>
18. Романюк І. Особливості проведення тематичного контролю / Ірина Романюк // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2010; № 6.: С. 63-68.
19. Романюк І. Модулі методичного супроводу професійного зростання керівників дошкільних закладів / Ірина Романюк // Практика управління дошкільним закладом. 2015: № 10 :18-25.
20. Шоутен Т. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової й / за заг. ред. Л. Даниленко; Всеукр. фонд «Крок за кроком». Київ : СПД-ФО К. С. Парашин, 2009. 112 с.

Допоміжні джерела:

1. Галяпа М. План роботи дошкільного закладу на рік / Вихователь-методист дошкільного закладу : щомісячний спеціалізований журнал. 2009: №4 61-69.
2. Докучаєва В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі. Луганськ: Альма-матер, 2005: 304 с.
3. Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / Упоряд. Б.М. Терещук, В.В. Скиба. Вид. 2-ге, доповнене. Харків: ГОРСІНГ ПЛЮС, 2006; 768 с.
4. Панченко А. Модернізація освітнього процесу у ДНЗ в умовах інформатизації освіти / А. Панченко // Вихователь-методист дошкільного закладу : щомісячний спеціалізований журнал. 2012; № 1. С. 11-15.
5. Педагогічна технологія: Посібник/ І.Ф.Прокопенко, В.І.Євдокимов. Х.: Основа, 1995; 105.
6. Система контролю в ДНЗ / Упорядник Чала Т.Т. Харків: Вид група «Основа», 2009; 160.
7. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології: навчально-методичний посібник для керівників вихователів, слухачів ІПО. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002; 128 с.
8. Сучасні підходи до організації педпроцесу в дитсадку. Методичні рекомендації Відділу дошкільного виховання НМЦ середньої освіти МОН України // Дошкільне виховання, 2003; №8.
9. «Хлебнікова Т.М. Ділова гра як метод активного навчання педагога. Харків: Видавнича група «Основа», 2003; 80.
10. Чикало О. Планування роботи дошкільного навчального закладу // Практика управління закладом освіти. 2009; № 5. 5-16.
11. Швайка Л.А. Планування роботи в ДНЗ. / Л.А. Швайка, Т.Т. Чала. Х.: Вид. група «Основа», 2008; 456.
12. Як оцінити роботу ДНЗ / Укладач Л.А. Швайка. Х.: Вид. група «Основа», 2009; 165 с.

Інформаційні ресурси:

https://rada.gov.ua/ .	– Законодавство України
https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah .	– Наука в університетах
https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnist .	– Академічна мобільність
www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/	– Online-новини, електронні копії періодичних видань,

доступ до електронних архівів і бази даних, аналітичні звіти і дослідження, власні аналітичні матеріали

<http://lib.npu.edu.ua>

<http://enpuir.npu.edu.ua/>

<http://www.nbuuv.gov.ua/>

<http://www.library.edu-ua.net>

<http://www.gntb.n-t.org>

- Наукова бібліотека НПУ імені Н.П. Драгоманова
- Репозитарій НПУ імені Н.П. Драгоманова
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
- Державна науково-педагогічна бібліотека імені В.О. Сухомлинського
- Державна науково-технічна бібліотека МОН України